

Vastaus kirjalliseen kysymykseen lasten viemisestä terroristileirille

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Minna Reijosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 974/2020 vp:

Onko suunnitteilla lakimuutosta, joka estäisi lapsen viemisen terroristista toimintaa harjoittavalle leirille, joko lapsen mahdollisen huostaanoton tai muun rangaistuksen osalta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lapsen ja hänen vanhempiansa liikkumisen vapaus väistyy, jos lapsi niiden johdosta joutuisi olosuhteisiin, jotka vaarantavat tämän hengen, terveyden tai kehityksen. Lastensuojelulain mukaiset toimenpiteet eivät kuitenkaan ole rangaistustoimenpiteitä, vaan niiden tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen ja erityiseen suojeluun. Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983) velvoittaa siihen, että lasta on suojeltava kaikenlaiselta ruumiilliselta ja henkiseltä väkivallalta, huonolta kohtelulta ja hyväksikäytöltä. Vastaava velvoite sisältyy myös YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen. Lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu siitä, että lapsi saa hyvää hoitoa ja kasvatusta ja että hänellä on turvallinen ja virikkeitä antava kasvuympäristö.

Voimassa olevan lastensuojelulain (417/2007) mukaan sosiaalihuollon vastaavan toimielimen velvollisuutena on ottaa lapsi huostaan, jos puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä, ja jos lastensuojelulain mukaiset avohuollon tukitoimenpiteet eivät ole lapsen edun mukaisen huolenpidon toteuttamiseksi sopivia tai jos ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Voimassa olevan lastensuojelulain mukaan lapsi on mahdollista sijoittaa myös kiireellisesti, jos hän on välittömässä vaarassa.

Kun herää epäily lapsen viemisestä tai lähtemisestä sota-alueelle, on lastensuojelulaissa (417/2007) määritelty ammattihenkilöt ja viranomaistahot, joilla on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus ja muilla on siihen oikeus salassapitosäännösten estämättä. Lastensuojelun sosiaalityöntekijä toteaa yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella tarpeen lastensuojelun asiakkuudelle ja mahdollisille muille tukitoimille. Tilanteen selvittämiseksi ja arvioimiseksi lastensuojelu voi saada tietoa eri tahoilta salassapitosäännösten estämättä ja ilman lapsen tai tämän edustajan suostumusta.

Oikeusministeriön asettama työryhmä ehdotti kesäkuussa 2020 luovuttamassaan ja sen jälkeen lausuntokierroksella olleessa mietinnössään, että terroristiryhmän toimintaan osallistumisen rangaistavuutta laajennetaan ja että erikseen säädetään rangaistavaksi terrorismirikoksiin liittyvä julkinen kehottaminen.

Helsingissä 12.1.2021

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru